

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

УДК 37.09

УДК 159.9 : 37

*Калениченко Руслан Арсенович,
кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти
Київського національного університету
будівництва і архітектури;*

*Шапалова Крістіна Олександрівна,
здобувач вищої освіти академічної групи МО-22-1
Київського національного університету
будівництва і архітектури*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ В УКРАЇНІ

В Україні спостерігається тенденція до перегляду навчальних програм відповідно до потреб сучасного ринку праці. Це включає оновлення змісту освіти, інтеграцію нових технологій та врахування потреб галузей, у яких працюватимуть наші випускники міжнародний досвід [1].

Такі країни, як Німеччина, Фінляндія, Канада та Австралія, запровадили моделі дуального навчання, які поєднують теоретичні знання з практичними навичками. Це означає, що випускники краще підготовлені до реальних умов праці.

Цифровізація освіти. Сучасні технології відіграють важливу роль у професійному навчанні [3]. Онлайн-курси, освітні платформи та програми моделювання дозволяють отримати доступ до високоякісного навчання та гнучкості в його проведенні.

Співпраця з компаніями. Успішне професійне навчання вимагає тісної співпраці навчальних закладів і бізнесу. Створюючи стажування та стажування, студенти можуть отримати практичний досвід роботи та покращити свої шанси на працевлаштування [4].

Соціальна відповідальність. Важливим аспектом є виховання у студентів соціальної відповідальності. Освітні програми повинні містити елементи, які сприяють розвитку навичок спілкування, командної роботи та етичного мислення [2].

Виклики та проблеми. Найбільші проблеми включають брак фінансових ресурсів, відсутність фізичної та технологічної інфраструктури для навчальних закладів, а також проблеми з набором кваліфікованих викладачів. Необхідність модернізації інфраструктури та ресурсів залишається.

Перспективи розвитку. Подальший розвиток професійно-технічної освіти в Україні може передбачати запровадження нових освітніх стандартів, активізацію міжнародного співробітництва, розвиток програм обміну студентами тощо [1]. Ці аспекти формують основу для розуміння актуальних питань професійно-технічної освіти в Україні та за її межами.

Психолого-педагогічний супровід навчально-виховного процесу: Сучасні проблеми.

Психолого-педагогічний супровід навчально-виховного процесу є важливим елементом побудови ефективного освітнього середовища. Положення стосуються різноманітних аспектів – від методів навчання до психологічної підтримки учнів. Сучасні виклики, що постають перед педагогами та психологами, вимагають нових підходів і стратегій. Сьогодні технології стали невід’ємною частиною освіти. Поява цифрових інструментів, онлайн-курсів і навчальних платформ змінює спосіб надання контенту [2]. Психологи та педагоги повинні навчитися інтегрувати ці технології таким чином, щоб підтримувати, а не перешкоджати процесу навчання.

Сучасні студенти піддаються великому стресу, пов’язаному з навчанням, соціальними мережами та зовнішнім середовищем (пандемії, війни, економічні кризи). Важливо забезпечити емоційну підтримку, таку як стратегії подолання, формування стійкості та емоційного інтелекту. Педагоги повинні виявляти учнів, які потребують допомоги, і бути готовими направити їх до спеціалістів із психічного здоров’я [3]. Психолого-педагогічний супровід включає принципи інклюзивної освіти, коли в одному класі навчаються діти з різними потребами.

Вчителі повинні бути готові реагувати на учнів з особливими освітніми потребами, використовуючи адаптовані методи та підходи. Сучасні виклики вимагають міждисциплінарного підходу до освіти. Педагоги повинні співпрацювати з психологами, соціальними працівниками та іншими фахівцями, щоб забезпечити всебічну підтримку учнів. Це забезпечує повне розуміння потреб студентів і здатність їх задовольняти [1]. Важливим аспектом психолого-педагогічної підтримки є безперервне навчання та підвищення кваліфікації вчителів. Вчителі повинні знати про нові методології, психологічні підходи та технології навчання, щоб ефективно задовольняти потреби своїх учнів. Співпраця між школами та батьками є важливою для успіху учнів. Батьки повинні бути залучені до освітнього процесу та отримувати рекомендації та підтримку педагогів і психологів [4].

Налагодження відкритого діалогу між навчальними закладами та родинами може допомогти покращити результати навчання.

Сучасні підходи до оцінювання мають бути більш гнучкими та орієнтованими на розвиток. Важливо відійти від традиційних форм оцінювання до альтернативних методів, які враховують індивідуальні досягнення, зусилля та прогрес учнів. Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу стикається з багатьма проблемами, які потребують коригування та зміни підходу. Надання емоційної підтримки учням, впровадження інклюзивної освіти, підвищення кваліфікації вчителів і активна співпраця з батьками є ключовими способами подолання цих проблем і створення ефективного навчального середовища [5].

Сучасні проблеми інженерної освіти та гуманістичної освіти стали важливими проблемами на тлі швидких технологічних та соціальних змін. Найбільшою проблемою в інженерно-технологічній сфері є те, що освітні програми недостатньо адаптовані до вимог сучасного ринку праці [6]. Багато навчальних закладів стикаються з проблемою застарілих курсів, які не враховують сучасні технології, такі як штучний інтелект, робототехніка та інформаційні системи. Як наслідок, випускники не мають необхідних навичок і мають обмежені можливості на ринку праці. Крім того, негативно впливає на якість підготовки студентів відсутність відповідної матеріально-технічної інфраструктури для проходження практики [6]. У гуманітарній сфері недостатня увага до міждисциплінарності може призвести до проблем. Навчання часто відбувається в рамках окремих предметів, що ускладнює інтеграцію знань і розвиток критичного мислення. Оскільки програми не завжди включають практичні аспекти чи останні дослідження, студенти можуть не отримати достатньої підготовки для аналізу складних соціальних, культурних та економічних питань. Крім того, деякі викладачі гуманітарних дисциплін вважають, що ці предмети є менш актуальними, ніж їхні професійні сфери, що ускладнює залучення студентів [3].

Іншою критичною проблемою є брак ресурсів і фінансування для проведення якісних досліджень і впровадження нових методів навчання. Як інженерним, так і гуманітарним галузям часто бракує інвестицій у лабораторії, сучасні навчальні матеріали та розвиток технологій, що заважає студентам отримати відповідні знання та навички. Важливим є також питання недостатньої підготовки вчителів. Вчителі не завжди мають можливість брати участь у курсах підвищення кваліфікації, що обмежує їх можливості використовувати переваги нових підходів і технологій у навчанні [1]. Більше

того, соціальні зміни, такі як глобалізація та цифровізація, вимагають від учителів адаптації своїх навчальних програм і методів до нових реалій. Йдеться про інтеграцію міжнародного досвіду та використання новітніх технологій у навчальному процесі.

Також важливо розвивати в учнів навички самостійного навчання та критичного мислення, що є дуже важливим з огляду на стрімкий розвиток інформаційного простору. Отже, сучасні проблеми інженерної освіти та гуманістичної освіти різноманітні та вимагають комплексного підходу до їх вирішення. Необхідно переосмислити освітні програми, удосконалити методикку викладання, забезпечити відповідні навчальні матеріали та технічну інфраструктуру, активно залучати викладачів до процесу професійного розвитку. Це дає змогу розвивати випускників, які відповідають вимогам часу та є конкурентоспроможними на ринку праці [6].

Список використаних джерел

1. Офіційні сайти Міністерства освіти: – [Міністерство освіти і науки України](<https://mon.gov.ua>).
2. Наукові статті та дослідження: - Google Scholar; [Наукові статті з професійної освіти](<https://scholar.google.com>).
3. Міжнародні організації: – ЮНЕСКО: [UNESCO – Education](<https://www.unesco.org/en/education>).
4. Експертні звіти: – Світовий банк: [World Bank – Education](<https://www.worldbank.org/en/topic/education>).
5. Блоги та форуми: – Професійні асоціації, такі як European Centre for the Development of Vocational Training (Cedefop).
6. Національні асоціації вищої освіти. Асоціація університетів: universitiesuk.ac.uk.
7. Impact of Artificial Intelligence in Students' Learning Life. S Raja, D Joel Jebadurai, Lavrik Ivan, Rudenko V Mykola, Kalenychenko Ruslan, P Reznik Nadiia. AI in Business: Opportunities and Limitations: Volume. Springer Nature Switzerland. 23-17. <https://ouci.dntb.gov.ua/en/works/4zP0wPw9/>
8. РА Калениченко. Вдосконалення технологій соціально-психологічного супроводу навчально-виховного процесу у ВНЗ/Соціалізація студентської молоді в процесі професійної підготовки: Зб. наук. праць/[Ківенко НВ, Богдановський ІВ, Пилипенко ОІ, Стасюк ВВ, Тарапатова НМ, Калениченко РА, Петухова ІО та інші]; за заг. ред. НВ Ківенко, РА Калениченко - Ірпінь: НУ ДПС, <http://surl.li/ptjiog>
9. Калениченко Р.А., Львовкіна О.Г., Мустафаєв Г.Ю. Врахування сучасних тенденцій педагогічної освіти в соціально-психологічному супроводі професійного становлення майбутніх фахівців // Вісник НУОУ. Збірник наук. праць. – К.: НУОУ, 2019. – Вип. 1 (51). – С. 36–43. <http://surl.li/tgkndj>

<i>Калениченко Руслан Арсенович, Нечипоренко Катерина Олександрівна</i> ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА В ШКОЛАХ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	179
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Пашковський Данило Олександрович</i> ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	182
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Петренко Анастасія Русланівна</i> МОТИВАЦІЯ БІЗНЕС-ДІЯЛЬНОСТІ.....	184
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Рожко Тетяна Сергіївна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА СУБ'ЄКТАМ БІЗНЕСУ.....	188
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Угольниченко Віктор Олегович</i> КУЛЬТУРА ТА ЕТИКА БІЗНЕСУ.....	190
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Ушкаленко Вікторія Володимирівна</i> ДІЛОВИЙ ЕТИКЕТ ЯК ОСНОВА ПОВЕДІНКИ У БІЗНЕС- СЕРЕДОВИЩІ.....	192
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Фараон Владислава Володимирівна</i> ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ.....	194
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Червяк Юлія Дмитрівна</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	195
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Шаповалова Крістіна Олександрівна</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ В УКРАЇНІ.....	198
<i>Канішевський Станіслав Михайлович, Ткаченко Федір Володимирович</i> РОЛЬ ТРЕНЕРА У СТВОРЕННІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ ТА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНОЇ КОМАНДИ.....	202
<i>Канішевський Станіслав Михайлович, Шпильовий Володимир Іванович</i> ВПЛИВ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ НА СТИЛЬ ПОВЕДІНКИ В СИТУАЦІЇ КОНФЛІКТУ.....	204
<i>Киселевська Світлана Михайлівна, Коваленко Світлана Вікторівна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА СПОРТСМЕНІВ-ШАХІСТІВ.....	207
<i>Киселевська Світлана Михайлівна, Севериненко Артем Андрійович</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМИ НІТ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ.....	209

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net